

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 23 май 2018 г.
(OR. en)

9012/18

EDUC 160
JEUN 58
SOC 253
EMPL 196
COMPET 316
TELECOM 141

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Делегациите
№ предх. док.:	8701/18 EDUC 150 JEUN 53 SOC 233 EMPL 178 COMPET 284 TELECOM 124
Относно:	Заклучения на Съвета „Към визия за европейско образователно пространство“

На делегациите се изпращат приложено заключенията на Съвета „Към визия за европейско образователно пространство“, приети от Съвета на неговото 3617-о заседание на 22 май 2018 г.

Заключения на Съвета „Към визия за европейско образователно пространство“

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като припомня политическия контекст на този въпрос, представен в приложението към настоящите заключения,

КАТО ПРИПОМНЯ, че

1. социалното измерение на образованието, както е заявено в първия принцип на Европейския стълб на социалните права, провъзгласява правото на всеки на качествено и приобщаващо образование, обучение и учене през целия живот, с цел да поддържа и придобива умения, които му дават възможност да участва пълноценно в обществото и успешно да осъществява преходи на пазара на труда.
2. на социалната среща на високо равнище в Гьотеборг на 17 ноември 2017 г. Програмата на лидерите беше посветена на образованието и културата. Беше получена политическа подкрепа за редица конкретни работни направления, главно въз основа на съобщението на Комисията, озаглавено „Укрепване на европейската идентичност чрез образование и култура“, в което се представя идеята да се работи заедно при пълно зачитане на принципа на субсидиарността, към обща визия за европейско образователно пространство, основано на доверието, взаимното признаване, сътрудничеството и обмена на най-добри практики, мобилността и растежа, което да се създаде до 2025 г.
3. като последващи действия на срещата на върха в Гьотеборг заключенията на Европейския съвет от 14 декември 2017 г. поставиха образованието на едно от първите места в европейската политическа програма и създадоха динамика за постигането на значителен напредък в тази област.

СЧИТА, че

4. образованието и културата са от решаващо значение за обединяването на европейците и за бъдещето на хората, както и за Съюза като цяло. Всички европейци следва да могат да се възползват от многообразното общо културно и образователно наследство.

5. европейското образователно пространство следва да бъде подплатено с непрекъснатия процес на учене през целия живот, от образованието и грижите в ранното детство, през училището и професионалното образование до висшето образование и образованието за възрастни.
6. европейското образователно пространство следва да утвърждава и стимулира мобилността и сътрудничеството в областта на образованието и обучението и да подпомага държавите членки при модернизирането на техните системи за образование и обучение.
7. ПОДЧЕРТАВА, че стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението („Образование и обучение 2020“) представлява ценна основа за определянето на общи приоритети и за подпомагане на държавите членки да модернизират системите си за образование и обучение.
8. ПРИКАНВА държавите членки да продължават да обмислят споделена визия за европейско образователно пространство, включително възможните общи и конкретни цели и обхват, както и връзките му със стратегическата рамка за сътрудничество в образованието и обучението за периода след 2020 г. Последващите действия във връзка с рамката „Образование и обучение 2020“, чрез засилено сътрудничество между държавите членки и с подкрепата на Комисията, следва да насърчават взаимното учене и да подпомогнат по-нататъшните усилия и мерки за превръщането на визията за европейско образователно пространство в реалност. С цел да се постигне напредък по визията за европейско образователно пространство, следва да се обърне специално внимание на следните теми:
9. ЕРАЗЪМ+
 - 9.1. ИЗТЪКВА, че програма Еразъм+ е изключително успешна водеща инициатива на ЕС, която стимулира мобилността с учебна цел в цяла Европа и извън нея и допринася значително за усъвършенстване на личностното развитие и междукултурните компетентности и укрепване на европейската идентичност; тя стои в основата на сътрудничеството в рамките на ЕС между институциите за образование и обучение на всички равнища; увеличава и конкурентоспособността на ЕС и спомага за утвърждаването на общите европейски ценности.

- 9.2. ПРИВЕТСТВА резултатите от междинната оценка на Еразъм+ и НАСТОЯВА да бъдат взети мерки за засилване и разширяване на участието, за продължаване на съсредоточаването върху въздействието и качеството на проектите, за стимулиране на висококачественото образование, както и за установяване на по-приобщаващ и справедлив достъп до програмата Еразъм+ от следващото поколение, например чрез укрепване на равните възможности и улесняване на достъпа до програмата на по-слабо представените региони и групи, кандидатстващите за първи път и организациите с по-малък капацитет, по отношение на всички части от програмата. Ползното взаимодействие с други източници на финансиране от Европейския съюз би могло да се подсили, като същевременно се избягва дублиране.
- 9.3. ПРИЗОВАВА за допълнително опростяване на правилата и процедурите, за да се намали още повече административната тежест на всички равнища.

10. ЦИФРОВИ УМЕНИЯ И ЦИФРОВО ОБРАЗОВАНИЕ

- 10.1. ПОДЧЕРТАВА, че е важно да се подобри нивото на образование и обучение в цифровата ера и да се насърчава развитието на цифрова компетентност — една от ключовите компетентности за ученето през целия живот, като се обърне специално внимание на отправения в София призив за действие за цифрови умения и цифрово образование и на съобщението на Комисията относно плана за действие в областта на цифровото образование.
- 10.2. ПОДЧЕРТАВА, че програмата Еразъм+ от следващото поколение и други релевантни програми на Съюза за финансиране следва да спомогнат за приспособяването на системите и инфраструктурата на образованието и обучението към цифровата ера.

10.3. ПРИКАНВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ И КОМИСИЯТА, КАТО ДЕЙСТВАТ В СЪОТВЕТНИТЕ СИ ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ:

- 10.3.1. Да подкрепят модернизирването на системите за образование и обучение чрез иновации, включително чрез педагогическото и иновативно използване на цифрови технологии и подходи, които подкрепят качеството и приобщаващото естество на образованието и обучението, и чрез подходящо използване на съответните програми и инструменти на ЕС за финансиране, включително доброволния инструмент за самооценка SELFIE, да насърчават инициативите и сътрудничеството на всички заинтересовани участници за по-нататъшно развиване на образованието и обучението, така че цифровите умения да се включат в преподаването и ученето навсякъде.
- 10.3.2. Да предприемат конкретни мерки, с които да се стимулира развиването на цифрови умения и на умения за медийна грамотност сред всички европейци, с цел да не се поддават на дезинформация, пропаганда и информационни балони, и да дадат възможност на всички граждани, включително от тези от неравностойно положение, да придобият уменията, които са им необходими, за да използват цифровите технологии и интернет за собственото си благополучие и с цел гражданско участие.
- 10.3.3. Да стимулират такова образование, което насърчава креативността и предприемачеството, както и да насърчават, по целесъобразност и в съответствие с действащите правни разпоредби, сътрудничеството между образованието и бизнеса и гражданското общество за повишаване на квалификацията и преквалификация на учащите се и преподавателите, включително например чрез разработването на програми за обучение в областта на цифровите умения. Признава работата на мрежата по въпросите на интелектуалната собственост в образованието, която се ръководи от Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост.

11. ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ

- 11.1. ПРИПОМНЯ специфичните предизвикателства пред европейския сектор на висшето образование, посочени в заключенията на Съвета от ноември 2017 г. относно нов тласък за висшето образование в ЕС.
- 11.2. ПРИЗНАВА доказаната добавена стойност на мобилността с учебна цел по линия на Еразъм+ и на стратегическите партньорства в Съюза за стимулиране на сътрудничеството в областта на висшето образование, както и на инициативи като Европейския институт за иновации и технологии и на действията по програма „Мария Склодовска-Кюри“.
- 11.3. ОТБЕЛЯЗВА значението на укрепването на стратегическото сътрудничество между висшите училища в Европа чрез възприемане на гъвкав, небюрократичен, приобщаващ, открит и прозрачен подход „от долу нагоре“.
- 11.4. ПОДКРЕПЯ възникването на „европейски университети“, които се състоят от устойчиви мрежи, организирани от долу нагоре, приобщаващи в географски и социален смисъл и функциониращи безпрепятствено през границите, и които биха могли да изиграят водеща роля за създаването на европейско образователно пространство като цяло, като допринасят за овластяването на новите поколения европейски граждани и за засилване на международната конкурентоспособност на висшето образование в Европа. СЧИТА, че такива „европейски университети“ имат с потенциала значително да активизират мобилността и да стимулират високото качество и високите постижения в образованието и научните изследвания, като укрепват връзката между преподаването, научните изследвания и иновациите и трансфера на знания, като разкриват ползите от многоезиковото обучение, признаването на квалификациите и като разработват съвместни програми и проекти в областта на образованието и научните изследвания.

- 11.5. ПРИКАНВА КОМИСИЯТА, ПРИ ПЪЛНО ЗАЧИТАНЕ НА ПРИНЦИПА НА СУБСИДИАРНОСТ, И в тясно сътрудничество с ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ да разработи и установи ключовите цели и концепция за „европейските университети“, както и да подкрепи тяхното развитие. ВЗЕМА ПОД ВНИМАНИЕ факта, че за тази цел Комисията е създадала експертна група *ad hoc*, която се състои от експерти от държавите членки. ВЗЕМА ПОД ВНИМАНИЕ факта, че критериите за подбор за пилотната фаза на „европейските университети“ ще бъдат изготвени, като се следват процедурите, залегнали в регламента за Еразъм¹.
- 11.6. ПРИКАНВА Комисията редовно да докладва на Съвета за напредъка в изготвянето на критериите за подбор за пилотните „европейски университети“. ПРИЗОВАВА Комисията заедно с държавите членки и въз основа на резултатите от пилотния проект да обмислят бъдещата форма на „европейските университети“.
- 11.7. ИЗТЪКВА, че сътрудничеството между университетите и бизнеса допринася за стимулиране на конкурентоспособността на ЕС, както и за неговия икономически и социален растеж. ОТЧИТА приноса на европейския форум на университетите и бизнеса. ПОДЧЕРТАВА необходимостта да се оказва постоянна подкрепа на партньорствата между университетите и бизнеса с цел развиване на техния потенциал за иновации и научни изследвания и разработване на новаторски педагогически подходи.
- 11.8. ПРИКАНВА държавите членки да насърчават с подкрепата на Комисията мерки за развиване на предприемаческите и новаторските способности, с които разполагат висшите училища, включително чрез използването на инструмента за самооценка HEInnovate.
- 11.9. ПРИЗОВАВА Комисията в тясно сътрудничество с държавите членки и въз основа на резултатите от пилотния проект да разгледа възможността за създаване на доброволна европейска студентска карта, която следва да допринесе за активизиране на мобилността чрез гарантирането по-добри услуги за студентите и да намали администрацията за висшите училища.

¹ Регламент (ЕС) № 1288/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г., ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 50.

12. ВИСОКОКАЧЕСТВЕНО И ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ

- 12.1. ПРИПОМНЯ, че Европейският стълб на социалните права провъзгласява правото на всички деца да се ползват от достъпно образование и висококачествени грижи в ранна детска възраст. ПОДЧЕРТАВА, че следва да се положат още усилия за осъществяване на приоритетите, заложи в заключенията на Съвета от 2011 г. относно образованието и грижите в ранна детска възраст, както и за това всички деца, включително произхождащите от необлагодетелствани в социално-икономическо отношение региони и от всякаква социално-икономическа среда, да имат достъп до системите за образование и грижи в ранна детска възраст.
- 12.2. ПОДЧЕРТАВА необходимостта от осигуряване на висококачествено и приобщаващо образование в подкрепа на развитието на всички учащи се, включително като се наблегне на приоритетите в заключенията на Съвета от ноември 2017 г. относно училищното развитие и върховите постижения в областта на преподаването.
- 12.3. ИЗТЪКВА необходимостта от популяризиране на привлекателността и значението на учителската професия и на другите служители от образователната система и от съдействие за постоянното повишаване на квалификацията им. Въпреки че много от професиите на бъдещето все още не са известни, тази професия е сред тези, които ще запазят основната си роля в обществото във време, когато технологичните иновации и изкуственият интелект навлизат навсякъде. В това отношение следва да бъде насърчавана мобилността на учителите и персонала в сферата на образованието, както и по-добрата комуникация между отговорните органи за тяхното обучение.
- 12.4. ИЗТЪКВА, че е важно да се обединят усилията за намаляване на броя на преждевременно напускащите училище в Европа и да се увеличат възможностите за равен достъп до образование и основни умения за всички уязвими групи, включително децата на работниците, които се преместват в друга държава членка за по-кратък или по-дълъг период.
- 12.5. ОТБЕЛЯЗВА трудностите, които биха могли да срещнат децата и учениците, когато се завръщат към образователната система в страната си на произход след престой в чужбина, в случай че има недостатъчна комуникация между националните образователни системи.

12.6. ПРИКАНВА държавите членки с подкрепата на Комисията да проучат, когато е целесъобразно, начините за подобряване на обмена на информация за образователния статут на учениците в случай на мобилност, като същевременно се спазва правото на Съюза относно защитата на личните данни.

13. ЕЗИКОВО ОБУЧЕНИЕ

13.1. ПРИЗНАВА, че многоезиковата компетентност е важен градивен елемент на европейското образователно пространство. ИЗТЪКВА, че езиците играят основна роля за стимулиране на разбирането и многообразието, както и за утвърждаването на европейските ценности, и имат първостепенно значение за личностното развитие, мобилността, активното участие в обществото и пригодността за заетост.

13.2. ПРИПОМНЯ амбицията, изразена от Европейския съвет в неговите заключения от декември 2017 г., по отношение на езиковото обучение.

13.3. ПРИПОМНЯ заключенията на Съвета от май 2014 г. относно многоезичието и развиването на езиковите компетентности, в които държавите членки се призовават да приемат и подобряват мерките за стимулиране на многоезичието и за повишаване на качеството и ефикасността на езиковото обучение и преподаване.

14. ПРИЗНАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИИТЕ²

- 14.1. СМЯТА признаването на квалификациите за висше образование и на удостоверенията на ниво средно образование, включително квалификациите за професионално образование и обучение, както и признаването на резултатите от периодите на учене в чужбина, за важни съставни елементи на европейското образователно пространство, тъй като те допринасят за безпроблемната мобилност на учащите се в рамките на целия Съюз.
- 14.2. ПОДЧЕРТАВА значението на сътрудничеството между системите за образование и обучение, организациите, предоставящи образование и обучение, и други заинтересовани участници за разработването и прилагането на политиките, както и за приноса в изграждането на доверие чрез осигуряване на качеството и подобрени процедури за оценяване.
- 14.3. ПРИПОМНЯ, че съгласно член 165, параграф 2, втора алинея от Договора за функционирането на Европейския съюз от Съюза се изисква да насърчава академичното признаване на дипломи и периоди на обучение въз основа на Лисабонската конвенция за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в Европейския регион и нейните допълващи текстове с цел насърчаване на мобилността на студентите и преподавателите; **НАПЪЛНО ПРИЗНАВА** отговорностите и компетенциите на държавите членки в тази област и **ИЗТЪКВА**, че предложените решения на равнището на Съюза следва да се основават на прозрачност и доверие и следва да отчитат специфичните особености на образователните системи на държавите членки.

ИЗТЪКВА още,

15. че инициативите, включени в концепцията и бъдещите действия, които ще бъдат предложени и предприети като част от европейското образователно пространство, трябва да гарантират допълване и съгласуваност по отношение на националните системи за образование и обучение и следва да включват всички равнища и видове образование и обучение, включително образованието за възрастни и професионалното образование и обучение.

² Квалификациите съгласно определението в член I от Лисабонската конвенция за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в Европейския регион (т.е. квалификации за висше образование; и квалификации, които дават достъп до висше образование).

Политически контекст

1. Заклучения на Съвета „Да подготвим младите хора за XXI век: програма за европейско сътрудничество по въпросите на училищата“ (21 ноември 2008 г.).
2. Заклучения на Съвета относно стратегическа рамка за европейското сътрудничество в областта на образованието и обучението („Образование и обучение 2020“) (12 май 2009 г.).
3. Заклучения на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно развитие на ролята на образованието в рамките на пълноценно функциониращ триъгълник на знанието (26 ноември 2009 г.).
4. Заклучения на Съвета относно образованието и грижите в ранна детска възраст: да осигурим на всички деца най-добрия старт в живота за утрешния свят (19 – 20 май 2011 г.).
5. Заклучения на Съвета относно модернизацията на висшето образование (28 и 29 ноември 2011 г.).
6. Заклучения на Съвета относно социалното измерение на висшето образование (16 и 17 май 2013 г.).
7. Заклучения на Съвета относно глобалното измерение на европейското висше образование (25 и 26 ноември 2013 г.).
8. Заклучения на Съвета относно ефикасното ръководство в образованието (25 – 26 ноември 2013 г.).
9. Заклучения на Съвета относно многоезичието и развиването на езикови компетентности (20 май 2014 г.).
10. Декларация относно популяризирането чрез образование на гражданските и общите ценности — свобода, толерантност и недискриминация (Париж, 17 март 2015 г.).
11. Заклучения на Съвета относно ролята на образованието в ранна детска възраст и на началното образование за стимулиране на творчеството, иновациите и компетентностите в областта на цифровите технологии (18 и 19 май 2015 г.).
12. Съвместен доклад за 2015 г. на Съвета и на Комисията относно прилагането на стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението („Образование и обучение 2020“) – Нови приоритети на европейското сътрудничество в областта на образованието и обучението (23 и 24 ноември 2015 г.).

13. Заключение на Съвета относно намаляване на преждевременното напускане на училище и насърчаване на успеваемостта в училище (23 и 24 ноември 2015 г.).
14. Резолюция на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно насърчаването на социално-икономическото развитие и приобщаване в ЕС чрез образование: приносът на образованието и обучението към европейския семестър за 2016 г. (24 февруари 2016 г.).
15. Заключение на Съвета относно развиването на медийна грамотност и критично мислене чрез образование и обучение (30 май 2016 г.).
16. Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: „Нова европейска програма за умения: съвместни усилия за укрепване на човешкия капитал, пригодността за заетост и конкурентоспособността (10 юни 2016 г.).
17. Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Подобряване и модернизиране на образованието“ (7 декември 2016 г.).
18. Препоръка на Съвета относно повишаване на уменията: Нови възможности за възрастните (19 декември 2016 г.).
19. Доклад на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно междинната оценка на програмата Еразъм+ (2014—2020 г.) (31 януари 2018 г.).
20. Заключение на Съвета и на представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, относно приобщаване в условията на многообразие с цел постигане на висококачествено образование за всички (17 февруари 2017 г.).
21. Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Укрепване на европейската идентичност чрез образование и култура: Приносът на Европейската комисия към срещата на лидерите в Гьотеборг, 17 ноември 2017 г.“

22. Препоръка на Съвета относно проследяването на дипломираните лица (20 ноември 2017 г.).
 23. Закljučения на Съвета относно нов тласък за висшето образование в ЕС (20 ноември 2017 г.).
 24. Закljučения на Съвета относно училищното развитие и върховите постижения в областта на преподаването (20 ноември 2017 г.).
 25. Закljučения на Европейския съвет (14 декември 2017 г.).
 26. Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно плана за действие в областта на цифровото образование (17 януари 2018 г.).
 27. Препоръка на Съвета относно Европейска рамка за качествено и ефективно чиракуване (15 март 2018 г.).
 28. Препоръка на Съвета относно насърчаването на общи ценности, приобщаващото образование и европейското измерение на преподаването (22 май 2018 г.).
 29. Препоръка на Съвета относно ключовите компетентности за учене през целия живот (22 май 2018 г.).
-